

بررسی رفتار و کانون توجه در اختلال شخصیت وسواس فکری-عملی: مطالعه

موردی

علیرضا امیرآبادی زاده^۱، محبوبه عاشوری^۲ و احسان بامری^۳

^۱ استادیار گروه زیست شناسی دانشگاه فرهنگیان، گروه روان شناسی دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند، بیرجند، ایران

amirabadi370@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، بیرجند، ایران

ashory.mahbobeh@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، بیرجند، ایران

ehsan.bamry22@gmail.com

چکیده - اختلال وسواس فکری-عملی از جمله اختلالات اضطرابی در دوران کودکی و بزرگسالی است که به طور معمول با افسردگی همراه می باشد و رفتارهای بروز شده از آن می تواند تمامی زوایای زندگی شخص را مختل نماید. از جمله رفتارها و الگوهای عمده در این اختلال می توان به پاکیزگی و شستشو، وارسی، افکار مزاحم، تقارن، کندی، تردید، احتکار و دیگر اشکال وسواسی اشاره نمود. در این مقاله نویسنده کوشیده ضمن معرفی این اختلال و اشاره به رفتارهای خاص آن هر کدام از رفتارها را بازگو نماید و همچنین مرکز توجه افراد در هر کدام از انواع این اختلالات را مورد بحث و بررسی قرار دهد.

کلید واژه- اختلال شخصیت، رفتار، کانون توجه، وسواس فکری-عملی

احساس مسئولیت بیش از حد^۵، ارزیابی بیش از حد خطر و تهدید^۶، کمال طلبی^۷ و ناتوانی در تحمل نمودن شرایط مبهم و گنگ^۸ [۱]

اختلال وسواس فکری-عملی برای کودکان و نوجوانان به عنوان عقاید، افکار، تکانه های ناخواسته و یا تصورات مزاحم تعریف شده است که موجب ناراحتی، تداخل با عملکرد یا صرف وقت می گردد و جدای از سایر اختلالات محور یک است. اشخاص مبتلا به وسواس فکری-عملی، به طور معمول دارای تصاویر، افکار ذهنی، و یا تکانه هایی مزاحم می باشند که منجر به آزار و اضطراب در آنان می گردد و با ماهیت شخصیتی آنان ناهمگون

۱- مقدمه

بعد از یک دوره سکوت، در دهه های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ اشتیاق بسیاری در زمینه تحولات پژوهشی و درمانی تازه در اختلالات وسواس فکری-عملی^۱ (OCD) پدیدار گشت. دهه های ۶۰ و ۷۰ قرن بیستم میلادی، دوران بالندگی رویکرد رفتاری در مورد درمان و تحقیق بود. در این دوره افتخارآمیز و پر بار با انتشار کتاب هاجسون و راچمن^۲ (۱۹۸۰) به نام «اجبارها و وسواس ها» به پایان رسید. با تحولات رو به رشد، درک ما از سازه های شناختی کلیدی که در اختلالات وسواس فکری-عملی نقش دارند، روشن تر شد (برای نمونه، کنترل افکار^۳، اهمیت افکار^۴،

⁴ Thoughts importance

⁵ Over-responsibility

⁶ Threat-overestimation

⁷ perclionism

⁸ Uncertainty intolerance

¹ Obsessive compulsivw disonfer

² Hodgsun & Ruchman

³ Thoughts control